

IL-KARTA TAL-GĦALLIEMA (KARTA 1)

1A: Il-Qari Mgħajjat

2 minuti / 5 marki

L-eżaminatur jagħżel biċċa mis-silta u jistieden lill-istudent/a j/taqraha.

Is-silta: L-Importanza u l-Użu taċ-Ċinga tal-Klieb

Kull min għandu kelb, kulhadd jinduna kemm il-kelb jieħu gost jiġri liberament u mingħajr ebda restrizzjoni bħalma hija ċ-ċinga. Madanakollu, wieħed tajjeb ikun jaf, illi hawn Malta l-użu taċ-ċinga f'postijiet pubbliċi huwa obbligatorju bil-liġi. Intant, l-Att dwar il-klieb (Kap. 312) jispjega sabiex il-klieb ikunu taħt il-kontroll ta' sidhom f'kull hin. (par. 1)

Ikun hemm min ma jaqbilx li kelb għandu jinżamm il-hin kollu biċ-ċinga f'post pubbliku, bħal pereżempju f'xi ġnien pubbliku. Hawn min jaħseb ukoll illi meta kelb ikun mingħajr ċinga, dan m'għandu ebda perikli. Min-naħa l-oħra, wieħed irid jiftakar illi l-liġi qiegħda hemm ukoll bil-ħsieb sabiex ikunu evitati xi inċidenti. (par. 2)

Ħafna nies li jhobbu l-annimali, jaħsbu li għandhom iħallu l-kelb tagħhom barra fil-pubbliku mingħajr ċinga, u jkun hemm min jaħseb u jirraguna u jgħid, imma:

- il-kelb tiegħi jieħu gost ikun mingħajr iċ-ċinga u joqgħod jiġri;
- il-kelb tiegħi taf kemm hu kwiet u fidil;
- il-kelb tiegħi qatt ma gidem lil ħadd;
- il-kelb tiegħi taf kemm jobdi;
- il-kelb tiegħi, jekk jara kelb ieħor jieħu gost imur jilgħab miegħu;
- m'hawnx wisq fejn tieħu l-kelb tiegħek biex ikun jista' joqgħod jiġri. (par. 3)

Madanakollu, ġieli ħsibt x'jistgħu jkun r-riskji meta tħalli l-kelb tiegħek mingħajr iċ-ċinga f'post pubbliku? Hemm numru ta' fatturi li ħafna drabi, xi sidien tal-klieb, tant ikunu jhobbu l-annimal, illi jħallu l-kelb tagħhom fil-pubbliku mingħajr iċ-ċinga minkejja r-riskji għall-kelb kif ukoll għal nies oħra. (par. 4)

(Silta addattata minn *Nisġet Artna – Ħarifa 2021* ta' George Farrugia)

1B: Wieġeb il-mistoqsijiet kollha.

4 minuti / 5 marki

L-għalliema huma mistennija jistaqsu wħud minn dawn il-mistoqsijiet. Taħt kull mistoqsija jidhru xi tweġibiet ta' gwida għall-għalliema, iżda għandhom jiġu aċċettati tweġibiet oħra li jagħmlu sens.

1. X'taħseb li huma r-riskji għall-klieb jekk ikunu bla ċinga?

- *Il-kelb jista' jaħrab.*
- *Jista' jittajjar minn karozza.*
- *Jista' jmur fuq kelb ieħor u jwegġgħu.*
- *Jista' jiekol xi ikel li jagħmillu l-ħsara.*

2. Taħseb li n-nies iħossuhom aħjar jew agħar jekk il-klieb ikunu bla ċinga? Għaliex?

- *Is-sid ikollu kontroll assolut tal-kelb.*
- *In-nies ma jiġux attakkati mill-klieb.*

3. Taqbel li l-klieb għandu jkollhom iktar parks fejn ikunu jistgħu jiġru mingħajr ċinga fil-preżenza ta' sidhom? Għaliex?

- *Il-klieb ikunu jistgħu jiġru liberament mingħajr iċ-ċinga, f'post addattat għalihom.*
- *Il-klieb ikunu jistgħu jagħmlu ftit eżercizzju mingħajr periklu.*

4. Fl-ewwel paragrafu naraw differenza bejn dak li jħobbu l-klieb u l-liġi. Taqbel ma' din il-liġi? Għaliex?

Permezz tal-liġi kulhadd ikun responsabbli tal-kelb tiegħu/tagħha, mingħajr ma nagħtu fastidju lil hadd.

5. X'tikkummenta dwar il-punti li hemm f'paragrafu tlieta?

L-argumenti li hemm f'dawk il-punti mhumix maturi biżżejjed għax huma individwalisti (il-kelb tiegħi). Ma tistax tiġġeneralizza l-opinjoni tiegħek fuq l-esperjenzi tiegħek biss.

1Ċ: It-Taħdit

4 minuti / 5 marki

L-għalliema se jistiednu lill-istudenti jagħmlu taħdita fuq wieħed mit-titli t'hawn taħt. L-istudenti jistgħu jiġu mhegġa fl-iżvilupp tat-taħdita permezz tal-mistoqsijiet.

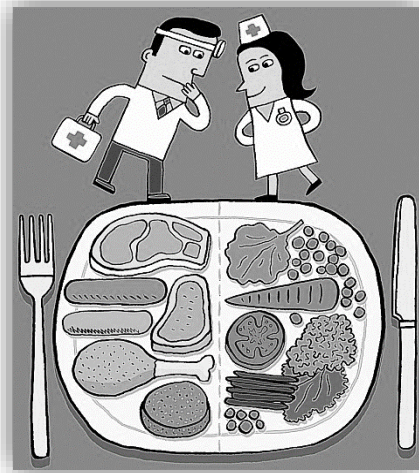
Aghżel titlu bejn **A** jew **B**.

A. Semmi xi vantaġġi / żvantaġġi li jkollok l-animali d-dar.

- *Għandek animali d-dar?*
- *Ġieli tqatta' hin magħhom? Kif?*
- *Tixtieq li għandek animali d-dar? Għaliex?*
- *X'benefiċċji jista' jkollhom l-animali fid-dar?*
- *Xi problemi jistgħu jinqalgħu jekk ikollok l-animali d-dar?*
- *Minkejja kollox, tippreferi li jkollok animali d-dar jew le?*

JEW

B. Nagħmlu tajjeb li nieklu l-animali jew prodotti oħra li nieħdu mill-animali? Iddiskuti.

- *Taħseb li l-bniedem ikun f'saħħtu biżżejjed jekk ma jkolx animali jew prodotti tal-animali? Għaliex?*
- *In-nutrijenti li nieħdu mil-laħam tal-animali jew mill-prodotti tal-animali, nistgħu ngibuhom minn xi mkien ieħor?*
- *Kif taħseb li jiġu trattati l-animali li nieħdu l-prodotti tagħhom?*
- *Taqbel li l-animali għandu jkollhom iktar drittijiet? Għaliex?*